

LIETUVOS RESPUBLIKOS
ŠALPOS PENSIJŲ ĮSTATYMO NR. I-675 1, 4, 7, 15, 16, 24 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO
IR 17, 18 STRAIPSNIŲ PRIPAŽINIMO NETEKUSIAIS GALIOS
ĮSTATYMAS

2017 m. gruodžio 12 d. Nr. XIII-882
Vilnius

1 straipsnis. 1 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 1 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šis įstatymas taikomas deklaravusiems gyvenamąją vietą arba įtrauktiems į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą Lietuvos Respublikos gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka:

- 1) Lietuvos Respublikos piliečiams;
- 2) Europos Sąjungos valstybės narės ar Europos ekonominei erdvei priklausančios Europos laisvosios prekybos asociacijos valstybės narės piliečiams ir jų šeimos nariams, kuriems išduoti dokumentai, patvirtinantys ar suteikiantys teisę gyventi Lietuvos Respublikoje;
- 3) užsieniečiams, turintiems Lietuvos Respublikos ilgalaikio gyventojo leidimą gyventi Europos Sąjungoje;
- 4) užsieniečiams, kuriems suteiktas prieglobstis Lietuvos Respublikoje.“

2 straipsnis. 4 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 4 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„4 straipsnis. Šalpos išmokų mokėjimo šaltinis ir dydžio matas

1. Šalpos išmokos mokamos, taip pat jų skyrimo, mokėjimo ir pristatymo išlaidos finansuojamos iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto lėšų.
2. Šalpos išmokų dydžio matas yra šalpos pensijų bazė.“

3 straipsnis. 7 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 7 straipsnio 3 dalį ir ją išdėstyti taip:

„3. Šio įstatymo 5 straipsnio 5 punkte ir 6 straipsnio 3 punkte nurodytiems asmenims šalpos pensijos skiriamos ir mokamos, jeigu jie nėra privalomai draudžiami valstybiniu pensijų

socialiniu draudimu pagal Lietuvos Respublikos valstybinio socialinio draudimo įstatymą, išskyrus asmenis, nurodytus Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnyje.“

4 straipsnis. 15 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 15 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„15 straipsnis. Šalpos išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarka

1. Šalpos išmokas skiria ir moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliota (įgalios) Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga (įstaigos) (toliau – šalpos išmokas mokanti įstaiga).

2. Kreipimosi dėl šalpos išmokų skyrimo ir mokėjimo, šalpos išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarką, taip pat šalpos išmokų skyrimo ir mokėjimo tvarką asmenims, kuriems taikomi Europos Sąjungos socialinės apsaugos sistemų koordinavimo reglamentai, nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

3. Šalpos išmokos skiriamos arba jų mokėjimas atnaujinamas (pratęsimas) asmenų, turinčių teisę gauti šias išmokas, arba jų įgaliotų asmenų, arba globėjų, jeigu šie asmenys pripažinti neveiksniais atitinkamoje srityje, arba jų sutuoktinių ar artimųjų giminaičių (kaip ši sąvoka apibrėžta Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse), arba socialinių paslaugų įstaigos darbuotojų prašymu. Šalpos išmokos asmenims iki 18 metų skiriamos arba jų mokėjimas atnaujinamas (pratęsimas) jų tėvų (įtėvių) arba globėjų ar rūpintojų, arba artimųjų giminaičių (kaip ši sąvoka apibrėžta Civiliniame kodekse), arba socialinių paslaugų įstaigos darbuotojų prašymu. Paskirtos šalpos išmokos mokamos asmenims, turintiems teisę gauti šias išmokas, arba jų atstovams.

4. Šalpos išmokas mokanti įstaiga per 10 darbo dienų nuo prašymo skirti šalpos išmoką ar atnaujinti (pratęsti) šalpos išmokos mokėjimą kartu su visais reikiamais dokumentais arba papildomų dokumentų gavimo šalpos išmokas mokančioje įstaigoje dienos privalo priimti sprendimą dėl šalpos išmokos skyrimo ar atnaujinimo (pratęsimo) ir apie tai raštu pranešti pareiškėjui.

5. Asmenims, kuriems paskirtos šalpos išmokos, išduodami pažymėjimai, kurių formas ir išdavimo tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras.

6. Asmenims, turintiems teisę gauti šalpos neįgalumo pensiją ir šalpos senatvės pensiją arba šalpos neįgalumo ar senatvės pensiją ir šalpos kompensaciją, jų pasirinkimu mokama tik viena iš šių šalpos išmokų.

7. Šalpos neįgalumo pensijos šio įstatymo 5 straipsnio 4 punkte nurodytiems asmenims, šalpos senatvės pensijos šio įstatymo 6 straipsnio 2 punkte nurodytiems asmenims ir šalpos

kompensacijos šio įstatymo 12 straipsnio 2 punkte nurodytiems asmenims skiriamos ir mokamos tik tuo atveju, jeigu jų vaikams nebuvo nustatyta nuolatinė globa ar rūpyba.

8. Šalpos našlaičių pensija neskiriama, o paskirtosios mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio pirmos dienos asmenims, teismo nuosprendžiu pripažintiems kaltais už tyčinį asmenį, už kurį ši pensija skiriama ir mokama, gyvybės atėmimą.

9. Asmenims iki 18 metų, gyvenantiems švietimo įstaigoje, o likusiems be tėvų globos vaikams ir (ar) vaikams, patiriantiems socialinę riziką, – ir socialinės globos įstaigoje, šalpos išmokos neskiriamos, o paskirtųjų mokėjimas sustabdomas nuo kitos dienos po to, kai jie buvo apgyvendinti šiose įstaigose.

10. Kai šio straipsnio 9 dalyje nurodyti asmenys laikinai ar visam laikui išvyksta iš socialinės globos ar švietimo įstaigos, šalpos išmokos skiriamos, o paskirtųjų mokėjimas atnaujinamas nuo kitos dienos po to, kai jie išvyko iš šių įstaigų. Jeigu šie asmenys vėl grįžta į nurodytas įstaigas, šalpos išmokų mokėjimas sustabdomas nuo kitos dienos po to, kai jie vėl buvo apgyvendinti šiose įstaigose.

11. Šalpos išmokos neskiriamos, o paskirtųjų mokėjimas sustabdomas asmenims:

- 1) kuriems paskirta kardomoji priemonė – suėmimas;
- 2) atliekantiems laisvės atėmimo bausmės laisvės atėmimo bausmę vykdančiose pataisos įstaigose, išskyrus atviras kolonijas ir pataisos įstaigų ar kardomojo kalinimo vietų specialiuosius padalinius (Pusiaukelės namus);
- 3) kuriems paskirtos Lietuvos Respublikos baudžiamajame kodekse nustatytos priverčiamosios medicinos priemonės stacionarinio stebėjimo bendro, sustiprinto ar griežto stebėjimo sąlygomis specializuotose psichikos sveikatos priežiūros įstaigose ar auklėjamojo poveikio priemonė – atidavimas į specialią auklėjimo įstaigą.

12. Šio straipsnio 11 dalyje nurodytiems asmenims paskirtų šalpos išmokų mokėjimas sustabdomas nuo kito mėnesio pirmos dienos po to, kai jie buvo suimti, nuteisti, pradėti priverstinai gydyti ar auklėti. Paskirtos šalpos išmokos mokėjimas atnaujinamas išnykus šio straipsnio 11 dalyje nurodytoms aplinkybėms ir pateikus prašymą atnaujinti šalpos išmokos mokėjimą.

13. Asmeniui, kuriam paskirta šalpos išmoka, įgijus teisę gauti didesnio dydžio, negu jam mokama šalpos išmoka, pensiją ar pensijų išmoką (išskyrus šio įstatymo 7 straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose nustatytus atvejus), šalpos išmokos mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio pirmos dienos po to, kai paskiriama pensija ar pensijų išmoka. Asmenims, gaunantiems pensiją ar pensijų išmoką, kurių dydis (bendra jų suma) lygus šalpos neįgalumo arba šalpos senatvės pensijai, šalpos našlaičių pensijai ar šalpos kompensacijai arba yra už jas (bendrą šių šalpos išmokų sumą) mažesnis, šios šalpos išmokos skiriamos ir mokamos nuo tos dienos, nuo kurios

nutrauktas pensijos ar pensijų išmokos mokėjimas, išskyrus šio įstatymo 7 straipsnio 2 dalyje nustatytą atvejį.

14. Kai šio įstatymo 5 straipsnio 5 punkte arba 6 straipsnio 3 punkte nurodytas asmuo tampa asmeniu, kuris privalomai draudžiamas valstybiniu pensijų socialiniu draudimu pagal Valstybinio socialinio draudimo įstatymą (išskyrus asmenis, nurodytus Valstybinio socialinio draudimo įstatymo 6 straipsnyje), jam paskirtos šalpos neįgalumo arba šalpos senatvės pensijos mokėjimas sustabdomas nuo kito mėnesio, einančio po to mėnesio, kurį ši aplinkybė atsirado, pirmos dienos. Šalpos neįgalumo arba šalpos senatvės pensijos mokėjimas, gavus šio straipsnio 3 dalyje nurodyto asmens prašymą, atnaujinamas nuo dienos, kurią šioje dalyje nurodytos aplinkybės išnyksta, jeigu asmuo turi teisę gauti šias išmokas.

15. Asmeniui, kuriam paskirta šalpos išmoka, Gyvenamosios vietos deklaravimo įstatymo nustatyta tvarka deklaravus išvykimą iš Lietuvos Respublikos, paskirtos šalpos išmokos mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio pirmos dienos po to, kai atsirado ši aplinkybė, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse ar Europos Sąjungos teisės aktuose nenustatyta kitaip.

16. Pasibaigus šalpos išmokos skyrimo laikotarpiui, šalpos išmokos mokėjimas nutraukiamas nuo kito mėnesio pirmos dienos po to, kai pasibaigė šalpos išmokos skyrimo laikotarpis. Jeigu asmens teisė gauti šalpos išmoką išlieka, bet prašymą pratęsti šios išmokos mokėjimą asmuo pateikia po to, kai šalpos išmokos mokėjimas jau nutrauktas, šalpos išmokos mokėjimas atnaujinamas ir šalpos išmoka išmokama už praėjusį laikotarpį, bet ne daugiau kaip už 12 mėnesių nuo tos dienos, kai buvo pateikti prašymas pratęsti šalpos išmokos mokėjimą ir reikiami dokumentai.

17. Asmuo, kuriam mokama šalpos išmoka, privalo pranešti šalpos išmokas mokančiai įstaigai apie aplinkybes, nurodytas šio straipsnio 8–15 dalyse, per 10 dienų nuo šių aplinkybių atsiradimo dienos. Šalpos išmokas mokanti įstaiga, informuodama asmenį, kuriam paskirta šalpos išmoka, apie priimtą sprendimą paskirti šalpos išmoką, kartu privalo informuoti apie šio straipsnio 8–15 dalyse nurodytas aplinkybes, turinčias įtakos mokant paskirtą šalpos išmoką.

18. Dėl asmens, kuriam mokama šalpos išmoka, kaltės permokėta šalpos išmokos suma grąžinama šalpos išmokas mokančios įstaigos nustatyta tvarka. Permokėta, tačiau negrąžinta šalpos išmokos suma išskaičiuojama iš asmeniui, kuriam paskirta šalpos išmoka, priklausančios šalpos išmokos. Išskaičiuojamos sumos dydis per mėnesį negali viršyti 20 procentų asmeniui priklausančios šalpos išmokos. Jeigu yra rašytinis asmens, kuriam mokama šalpos išmoka, prašymas ar sutikimas, gali būti išskaičiuojama daugiau kaip 20 procentų, tačiau ne daugiau kaip 50 procentų mokėtinios šalpos išmokos sumos per mėnesį. Jeigu šalpos išmokos mokėjimas nutraukiamas, o visa permokėta šalpos išmokos suma neišskaičiuota, likusi skola šalpos išmokas

mokančios įstaigos nustatyta tvarka išskaičiuojama iš bet kurios kitos šalpos išmokas mokančios įstaigos mokamos išmokos. Jeigu asmuo negauna kitų išmokų, likusi skola išieškoma teismo tvarka. Jeigu šalpos išmoka permokama dėl šalpos išmokas mokančios įstaigos kaltės, nereikalaujama, kad asmuo, kuriam paskirta šalpos išmoka, permokėtą sumą grąžintų, ir permokėta suma iš jo neišskaičiuojama.

19. Mirus šalpos išmokos gavėjui, pirmajam jį laidojusiam asmeniui, kuris kreipiasi, išmokama mirusio šalpos išmokos gavėjo negauta praėjusio mėnesio šalpos išmoka, šalpos išmoka už tą mėnesį, kurį šalpos išmokos gavėjas mirė, ir dar viena viso šalpos išmokos dydžio suma. Kitos šalpos išmokos gavėjui priklausančios apskaičiuotos šalpos išmokos sumos, kurios jam nebuvo išmokėtos dėl mirties, išmokamos mirusiojo įpėdiniams, kuriems paveldėjimo tvarka pereina mirusio asmens turtas, pateikusiems paveldėjimo teisės liudijimą, ir (ar) mirusįjį pergyvenusiam sutuoktiniui, pateikusiam nuosavybės teisės į sutuoktinių bendro turto dalį liudijimą.“

5 straipsnis. 16 straipsnio pakeitimas

1. Pakeisti 16 straipsnio 1 dalį ir ją išdėstyti taip:

„1. Šalpos išmokos skiriamos ir mokamos nuo teisės gauti šalpos išmoką atsiradimo dienos, tačiau ne daugiau kaip už 6 mėnesius iki prašymo skirti šalpos išmoką gavimo šalpos išmokas mokančioje įstaigoje dienos.“

2. Pakeisti 16 straipsnio 2 dalį ir ją išdėstyti taip:

„2. Šalpos išmoka skiriama laikotarpiui, kurį šalpos išmokos gavėjas turi teisę gauti šią išmoką. Šalpos išmokas mokanti įstaiga privalo prieš mėnesį pranešti šalpos išmokos gavėjui apie šalpos išmokos skyrimo termino pabaigą.“

6 straipsnis. 17 ir 18 straipsnių pripažinimas netekusiais galios

Pripažinti netekusiais galios 17 ir 18 straipsnius.

7 straipsnis. 24 straipsnio pakeitimas

Pakeisti 24 straipsnį ir jį išdėstyti taip:

„24 straipsnis. Informacijos ir duomenų, susijusių su šalpos išmokų skyrimu ir mokėjimu, gavimas ir teikimas

1. Šalpos išmokas mokanti įstaiga šalpos išmokų skyrimo ir (ar) mokėjimo tikslu turi teisę gauti iš valstybės ir savivaldybių institucijų, įstaigų, įmonių ir organizacijų, valstybės, žinybinių registrų arba valstybės, savivaldybių informacinių sistemų informaciją, duomenis, taip

pat ypatingus asmens duomenis, susijusius su teistumu (laisvės atėmimo bausmės atlikimo laiką ir vietą) ir sveikata, ir juos tvarkyti.

2. Šalpos išmokas mokanti įstaiga socialinės apsaugos ir darbo ministro nustatyta tvarka teikia Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai informaciją apie šalpos išmokų gavėjų skaičių, šalpos išmokų vidutinius dydžius, šioms išmokoms mokėti ir administruoti panaudotas valstybės biudžeto lėšas.“

8 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir įgyvendinimas

1. Šis įstatymas, išskyrus 1 straipsnį ir šio straipsnio 3 ir 6 dalis, įsigalioja 2019 m. sausio 1 d.

2. Šio įstatymo 1 straipsnis ir šio straipsnio 3 dalis įsigalioja 2018 m. sausio 1 d.

3. Šalpos išmokų gavėjams, kurie iki 2017 m. gruodžio 31 d. buvo įtraukti į gyvenamosios vietos neturinčių asmenų apskaitą, šalpos išmokų mokėjimas nutraukiamas nuo 2018 m. vasario 1 d., jeigu jie iki 2018 m. sausio 31 d. nedeklaravo savo gyvenamosios vietos arba nebuvo įtraukti į gyvenamosios vietos nedeklaravusių asmenų apskaitą.

4. Iki 2018 m. gruodžio 31 d. savivaldybių administracijų paskirtas šalpos išmokas nuo 2019 m. sausio 1 d. moka Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliota Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga (įstaigos).

5. Nuo 2019 m. sausio 1 d. sprendimus dėl iki 2018 m. gruodžio 31 d. savivaldybių administracijoms pateiktų prašymų, kai sprendimai nepriimti, priima Valstybinio socialinio draudimo fondo valdybos prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos įgaliota Valstybinio socialinio draudimo fondo administravimo įstaiga (įstaigos).

6. Lietuvos Respublikos Vyriausybė iki 2017 m. gruodžio 31 d. priima šio įstatymo 1 straipsnio, o Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministras iki 2018 m. gruodžio 31 d. – kitus šio įstatymo įgyvendinamuosius teisės aktus.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

Respublikos Prezidentė

Dalia Grybauskaitė